

THỰC TRẠNG NĂNG LỰC THỰC HÀNH SỰ PHẠM TRONG HỌC PHẦN BÓNG RỔ CỦA SINH VIÊN CHUYÊN NGÀNH GIÁO DỤC THỂ CHẤT TRƯỜNG ĐẠI HỌC TÂY NGUYÊN

ThS. Đỗ Thị Thùy Linh¹, ThS. Chu Vương Thìn²

Tóm tắt: Sử dụng các phương pháp nghiên cứu khoa học thường quy trong thể dục thể thao (TDTT), bài viết trên cơ sở làm rõ những lý luận liên quan đến năng lực thực hành sự phạm và thực trạng năng lực sự phạm thực hành trong học phần bóng rổ của sinh viên (SV) chuyên ngành ngành Giáo dục thể chất (GDTC) trường đại học Tây Nguyên (ĐHTN). Từ đó, tìm ra nguyên nhân của hạn chế và đưa ra cơ sở khoa học thực tiễn để góp phần phát triển năng lực thực hành sự phạm trong học phần bóng rổ của SV chuyên ngành ngành GDTC trường ĐHTN.

Từ khóa: Thực trạng, năng lực thực hành, sinh viên chuyên ngành Giáo dục thể chất, trường Đại học Tây Nguyên.

Abstract: Using regular scientific research methods in physical education and sports, the article is based on clarifying theories related to pedagogical practice capacity and the current status of practical pedagogical capacity in the basketball module of students majoring in Physical Education at Tay Nguyen University. From there, find out the cause of the limitation and provide a practical scientific basis to propose measures to contribute to the development of pedagogical practice capacity in the basketball module of students majoring in physical education at the school. Central Highlands University.

Keywords: Current status, practical capacity, students majoring in physical education, Tay Nguyen University.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Năng lực thực hành sự phạm là tổng hợp những phẩm chất của nhà sư phạm đáp ứng với yêu cầu của hoạt động sư phạm, bảo đảm cho hoạt động ấy nhanh chóng thành thạo và đạt hiệu quả cao. Bóng rổ là một môn thể thao được đưa vào chương trình giáo dục từ bậc tiểu học đến bậc Đại học, trong những năm tới lực lượng giáo viên, hướng dẫn viên môn Bóng rổ sẽ cần rất nhiều. Như vậy yêu cầu cao về các kỹ năng sự phạm của người giáo viên, hướng dẫn viên môn Bóng rổ là rất cần thiết.

Đối với các SV chuyên ngành GDTC đang học tập tại trường ĐHTN thì học phần môn Bóng rổ chỉ học ở đầu học kỳ 2 của năm thứ nhất nên việc học tập nâng cao năng lực chuyên môn được quan tâm đáng kể do đa số SV mới vào Trường bắt đầu làm quen với các môn học nên việc rèn luyện các kỹ thuật, chiến thuật...được chú trọng nhiều hơn so với việc rèn luyện nâng cao năng lực sự phạm. Tuy nhiên, việc nâng cao năng lực sự phạm mới chính là việc làm cần thiết để giúp SV có được vốn kiến thức ra trường để làm nghề, để truyền đạt một cách hiệu quả nhất các kiến thức chuyên môn đã học cho học sinh.

Như vậy trong quá trình đào tạo, bên cạnh trang

bị cho SV những tri thức khoa học cơ bản, rèn luyện kỹ năng kỹ xảo vận động cần chú ý hình thành cho SV những năng lực sự phạm cần thiết, đặc biệt là năng lực giải quyết các tình huống, phương pháp giảng dạy. Tuy nhiên hiện nay, SV còn lúng túng và thiếu tự tin trong việc giải quyết các tình huống, phương pháp giảng dạy. Cách giải quyết vấn đề còn mang tính áp đặt, cảm tính và chưa hợp lý.... Điều đó ảnh hưởng không tốt tới việc hình thành thái độ nghề nghiệp của họ. Do vậy nghiên cứu một cách toàn diện và hệ thống thực trạng năng lực giải quyết năng lực sự phạm nhằm tìm ra biện pháp để nâng cao năng lực sự phạm nói riêng trong học phần Bóng rổ và cho SV chuyên ngành GDTC nói chung là rất cần thiết và có ý nghĩa trong hoạt động thực tiễn giáo dục hiện nay.

Để đạt được mục đích nghiên cứu, chúng tôi đã sử dụng các phương pháp nghiên cứu: phân tích tổng hợp tài liệu; phỏng vấn tọa đàm; quan sát sự phạm và toán thống kê.

2. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

2.1. Xác định cấu trúc năng lực sự phạm cơ bản của người giáo viên trong giảng dạy môn GDTC hiện nay

Nghiên cứu xác định cấu trúc năng lực sự phạm

Bảng 1. Kết quả phỏng vấn giáo viên, giảng viên về những kỹ năng sư phạm cơ bản của người giáo viên TDTT (n=23)

TT	Năng lực sư phạm cơ bản	Số phiếu	Tỷ lệ (%)
1	Năng lực tổ chức giảng dạy và quản lý giờ học	21	91.30
2	Năng lực làm mẫu thị phạm động tác	22	95.65
3	Năng lực lập kế hoạch, biên soạn chương trình, tiến trình, giáo án giảng dạy	22	95.65
4	Năng lực sử dụng bài tập, dụng cụ hỗ trợ dẫn dắt (phương tiện dạy học)	19	82.61
5	Năng lực giảng giải, phân tích kỹ thuật động tác	19	82.61
6	Năng lực tổ chức, trọng tài thi đấu	22	95.65

cơ bản của người giáo viên trong giảng dạy môn GDTC hiện nay, thông qua phỏng vấn giáo viên tại các trường trung học phổ thông trên địa bàn thành phố Buôn Ma Thuột và giảng viên khoa sư phạm trường ĐHTN. Kết quả trình bày tại bảng 1.

Qua bảng 1 cho thấy: Đã lựa chọn được năng lực sư phạm được nhà chuyên môn đánh giá là kỹ năng cơ bản đối với người giáo viên trong giảng dạy môn GDTC trong nhà trường phổ thông hiện nay có ý kiến tán thành từ 80% trở lên.

2.2. Thực trạng năng lực sư phạm trong học phần Bóng rổ của SV chuyên ngành GDTC trường ĐHTN

Để đánh giá thực trạng năng lực sư phạm trong học phần Bóng rổ của SV chuyên ngành GDTC trường ĐHTN. Kết quả cho thấy: Theo đánh giá của những SV chuyên ngành GDTC đang tham gia học tập học phần môn Bóng rổ tại trường, các em đã đánh giá những năng lực sư phạm của mình thể hiện có 01 năng lực đạt loại tốt, 02 năng lực đạt loại khá, 02 năng lực đạt trung bình và 01 năng lực đạt loại yếu. Kết quả các kỹ năng đó như sau:

- * Những năng lực đạt loại tốt:
 - Năng lực làm mẫu thị phạm động tác.
- * Những năng lực đạt loại khá:
 - Năng lực tổ chức, trọng tài thi đấu.
 - Năng lực giảng giải, phân tích kỹ thuật động tác.
- * Những năng lực đạt loại trung bình:
 - Năng lực tổ chức giảng dạy và quản lý giờ học.
 - Kỹ năng sử dụng bài tập, dụng cụ hỗ trợ dẫn dắt (phương tiện dạy học).
- * Những năng lực đạt loại yếu:
 - Năng lực lập kế hoạch, biên soạn chương trình, tiến trình, giáo án giảng dạy.

học phần Bóng rổ của SV chuyên ngành GDTC với trên 80% ý kiến tán thành.

2.3. Thực trạng cơ sở vật chất sân bãi phục vụ giảng dạy học phần Bóng rổ của SV chuyên ngành GDTC trường ĐHTN

Thực trạng cơ sở vật chất sân bãi phục vụ giảng dạy học phần Bóng rổ của SV chuyên ngành GDTC trường ĐHTN cho thấy: Cơ sở vật chất phục vụ giảng dạy Bóng rổ vẫn đáp ứng được yêu cầu cả về chất lượng và số lượng. Chỉ một số chưa đáp ứng được yêu cầu tập luyện cho SV như bóng tập luyện, dụng cụ hỗ trợ tập luyện và thi đấu.

Về tài liệu phục vụ cho việc giảng dạy và học tập ít, dẫn đến hạn chế hiệu quả công tác giảng dạy và học tập của giảng viên và SV.

2.4. Thực trạng chương trình học phần Bóng rổ của SV chuyên ngành GDTC trường ĐHTN

Chương trình môn học Bóng rổ là 2 đơn vị học trình và được giảng dạy ở học kỳ 2 năm thứ nhất. Kết quả được trình bày tại bảng 2.

Qua bảng 2 cho thấy: Nội dung học phần Bóng rổ còn chưa được chú trọng và quan tâm đúng mức. Nội dung chương trình chỉ quan tâm nhiều đến khâu “luyện nghề” mà không quan tâm đến khâu “hành nghề”.

2.5. Nguyên nhân hạn chế năng lực sư phạm trong học phần Bóng rổ của SV chuyên ngành GDTC trường ĐHTN

Qua quá trình tìm hiểu, phân tích chúng tôi đã tìm ra 8 nguyên nhân cơ bản hạn chế năng lực sư phạm trong học phần Bóng rổ của SV chuyên ngành GDTC trường ĐHTN. Kết quả được trình bày tại bảng 3.

Qua bảng 3 cho thấy: Có 04 ý kiến đồng ý những nguyên nhân làm hạn chế năng lực sư phạm trong

Bảng 2. Chương trình học tập học phần Bóng rổ của SV chuyên ngành GDTC trường ĐHTN

Nội dung	Hình thức tổ chức dạy học	
	Lý thuyết	Thực hành
<p>Bài 1. Lịch sử và quá trình phát triển</p> <ol style="list-style-type: none"> Lịch sử hình thành môn Bóng rổ Quá trình phát triển môn Bóng rổ Ý nghĩa và vị trí môn Bóng rổ trong hệ thống GDTC ở Việt Nam Tác dụng của môn Bóng rổ <p>Bài 2. Nguyên lý kỹ thuật môn Bóng rổ</p> <ol style="list-style-type: none"> Kỹ thuật tấn công Kỹ thuật phòng thủ <p>Bài 3. Phương pháp tổ chức thi đấu và trọng tài môn Bóng rổ</p> <ol style="list-style-type: none"> Phương pháp tổ chức thi đấu môn Bóng rổ Phương pháp trọng tài môn Bóng rổ 	7	
<p>Bài 1: Kỹ thuật di chuyển và kĩ thuật dẫn bóng</p> <ol style="list-style-type: none"> Kỹ thuật di chuyển Kỹ thuật dẫn bóng <p>Bài 2. Kỹ thuật chuyền bóng</p> <ol style="list-style-type: none"> Kỹ thuật chuyền bóng Kỹ thuật bắt bóng <p>Bài 3. Kỹ thuật dẫn bóng 2 bước ném rổ 1 tay trên cao</p> <ol style="list-style-type: none"> Kỹ thuật dẫn bóng Kỹ thuật 2 bước ném rổ 1 tay trên cao Dẫn bóng 2 bước ném rổ 1 tay trên cao <p>Bài 4. Kỹ thuật tại chỗ ném rổ 1 tay trên cao</p> <ol style="list-style-type: none"> Dạy cách thực hiện kỹ thuật không có bóng Dạy cách thực hiện kỹ thuật với bóng <p>Bài 5. Chiến thuật tấn công và phòng thủ trong Bóng rổ</p> <ol style="list-style-type: none"> Chiến thuật tấn công Chiến thuật phòng thủ <p>Bài 6. Ôn tập và kiểm tra</p> <ol style="list-style-type: none"> Ôn tập Kiểm tra 		45

3. KẾT LUẬN

Cấu trúc năng lực sư phạm thực hành của người giáo viên GDTC bao gồm 06 năng lực: Năng lực tổ chức giảng dạy và quản lý giờ học; Năng lực làm mẫu thí phạm động tác; Năng lực lập kế hoạch, biên soạn chương trình, tiến trình, giáo án giảng dạy; Năng lực sử dụng bài tập, dụng cụ hỗ trợ dẫn dắt (phương tiện dạy học); Năng lực giảng giải, phân tích kỹ thuật động tác; Năng lực tổ chức, trọng tài thi đấu.

Các nguyên nhân làm hạn chế năng lực sư phạm trong học phần Bóng rổ của SV chuyên ngành GDTC trường ĐHTN gồm: Giảng viên chưa quan

tâm nhiều đến nhiệm vụ rèn luyện năng lực sư phạm cho SV; SV chưa ý thức được nhiệm vụ trau dồi, rèn luyện kiến thức, kỹ năng sư phạm; SV chưa tích cực tự học, tự rèn luyện nâng cao năng lực sư phạm; Chưa có nội dung đánh giá năng lực sư phạm thực hành cho SV.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Đông Hương Lan (2008), “Nghiên cứu một số giải pháp nâng cao năng lực sư phạm cho SV khoa GDTC trường Hồng Đức, Thanh Hoá”, Luận văn thạc sĩ giáo dục học.
- Nguyễn Xuân Sinh (2012), “Phương pháp

Bảng 3. Kết quả phỏng vấn giảng viên về những nguyên nhân làm hạn chế năng lực sư phạm trong học phần Bóng rổ của SV chuyên ngành GDTC trường ĐHTN (n=12)

TT	Các nguyên nhân	Ý kiến			
		Đồng ý	%	Không đồng ý	%
1	Giảng viên chưa quan tâm nhiều đến rèn luyện năng lực sư phạm cho SV.	10	83.33	2	16.67
2	SV chưa ý thức được nhiệm vụ trau dồi, rèn luyện kiến thức, kỹ năng sư phạm.	12	100.00	0	0.00
3	Cơ sở vật chất, tài liệu giáo trình không đầy đủ	5	41.67	7	58.33
4	SV chưa tích cực tự học, tự rèn luyện nâng cao năng lực sư phạm.	11	91.67	1	8.33
5	Trình độ giảng viên không đảm bảo	2	16.67	10	83.33
6	Chưa có nội dung đánh giá năng lực sư phạm thực hành cho SV	10	83.33	2	16.67
7	Nội dung và yêu cầu trong kiểm tra, đánh giá chưa phù hợp với mục tiêu đào tạo	6	50.00	6	50.00
8	Chưa có các biện pháp cụ thể, để nâng cao năng lực sư phạm cho SV	8	66.67	4	33.33

NCKH TĐTT”, Giáo trình dành cho SV các trường Đại học TĐTT, Nxb TĐTT, Hà Nội.

3. Nguyễn Đức Văn (2001), *Phương pháp thống kê trong thể dục thể thao*, Nxb TĐTT, Hà Nội.

4. Kiều Tất Vinh (2007) “Nghiên cứu xác định những giải pháp cơ bản nhằm nâng cao năng lực sư phạm cho SV trường cao đẳng sư phạm thể dục trung ương 1”, Luận án tiến sỹ.

5. Nguyễn Kim Xuân (2006), “Đánh giá thực trạng các yếu tố chi phối hiệu quả đào tạo và kỹ

năng sư phạm SV thể dục những năm đầu sau khi ra trường làm công tác giảng dạy”.

Nguồn bài báo: được trích từ đề tài cơ sở năm 2024: “Biện pháp nâng cao tính tích cực trong học tập môn GDTC trường ĐHTN”. Tác giả: Chu Vương Thìn.

Ngày nhận bài: 10/1/2025; **Ngày duyệt đăng:** 15/4/2025.

Ảnh minh họa (nguồn Internet)